

۱ کدام بیت با عبارت «مبادا گذر شتابان عمر را مسخره بگیرید» تناسب معنایی ندارد؟

- ۱ هر دم از عمر می‌رود نفسی / چون نگه می‌کنم نمانده بسی
- ۲ بنشین بر لب جوی و گذر عمر ببین / کاین اشارت ز جهان گذران ما را بس
- ۳ راست است این‌که مرا تیز پرست / لیک پرواز زمان تیزترست
- ۴ عمر گرنامه‌ی در این صرف شد / تا چه خورم صیف و چه پوشم شتا

۲ مفهوم و پیام همه‌ی گزینه‌ها درست آمده است به جز .....

- ۱ ماه، روشنی‌اش را در سراسر آسمان می‌پراکند و لکه‌های سیاهش را برای خود نگه می‌دارد: (ایثار و فداکاری)
- ۲ گفت من تیغ از پی حق می‌زنم / بنده‌ی حقم نه مأمور تنم: (تسلیم محض در برابر خواست خدا)
- ۳ سر به هم آورده دیدم برگ‌های غنچه را / اجتماع دوستان یک دلم آمد به یاد: (کثرت گل‌ها)
- ۴ به حلاوت بخورم زهر که شاهد ساقی است / به ارادت بکشم درد که درمان هم از اوست: (تحمل سختی‌ها در راه محبوب)

۳ کدام گروه از واژه‌ها، همگی با هم مترادف نیستند؟

- ۱ استعداد و توانایی، پلشتی و ناپاکی، تعلل و کوتاهی
- ۲ حرمت و عزت، دغل و ناراستی، غلبه و چیرگی
- ۳ متانت و استواری، مشقت و سختی، منشأ و اصل
- ۴ نیت و عزم، فروغ و نورانی، هنجار و قاعده

۴ در کدام گزینه، هر دو آرایه‌ی «تشبیه و نغمه‌ی حروف» به کار رفته است؟

- ۱ نه من ز بی‌عملی در جهان ملولم و بس / ملالت علما هم ز علم بی‌عمل است
- ۲ جان بی‌جمال جانان میل جهان ندارد / هر کس که این ندارد حقا که آن ندارد
- ۳ بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران
- ۴ منم که شهره‌ی شهرم به عشق ورزیدن / منم که دیده نیالوده‌ام به بد دیدن

۵ معنی کدام عبارت، روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

- ۱ ایران را از بن جان، دوست می‌داری، تو ایران را برای حفظ جانت دوست داری.
- ۲ ماهی را هر وقت از آب بگیری، تازه است: هرگاه شروع به انجام کاری کنی، دیر نیست.
- ۳ از هیچ تکاپویی دریغ نوزد: از هیچ تلاش و کوششی کوتاهی نکند.
- ۴ دوست‌داشتن بسنده نیست: دوست‌داشتن کافی نیست.

۶

از میان واژگان زیر، املای چند واژه نادرست است؟
 «فغان و فریاد - مصخره و بازی - پیروز و ظفرمند - سپاس‌گذاری خداوند - خار و بی‌ارزش - خورد و شکسته - گزند و آسیب»

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۷

در کدام گزینه بیشترین غلط املایی آمده است؟

- ۱ در لحظه‌ای که تیره‌گی می‌خاست جوانه را در خود بگیرد رطوبت دلپزیری در ریشه‌اش احساس کرد.
 ۲ کشور ما همواره خواستگاه فز و فروق و فرزانه‌گی و فرهیخته‌گی بوده است.
 ۳ تو از تبار ایرانیان روشن‌رای هستی که پایدار و نستوح دلشان به نام و یاد ایران می‌طپد.
 ۴ به شغل خوبی فکر می‌کنید که درآمد عالی نسیب شما می‌کند و اعتباری برای خیس کسب کرده‌اید.

۸

اجزای اصلی کدام عبارت، براساس الگوی «نهاد - مفعول - فعل» است؟

- ۱ شیخ از پی او روان شد. ۲ انسان موجودی اجتماعی است.
 ۳ سنجاقک به هوا پرید. ۴ مرداب اخم‌هایش را در هم کشید.

۹

با توجه به ارتباط معنایی واژه‌ها، در کدام گزینه تعداد غلط املایی بیش‌تر است؟

- ۱ متفق بر الهیتش، انبوح گوسفندان ۲ نعره‌ی توفنده‌اش، برگ خدان‌دیده
 ۳ اصرار پیچیده‌ی حکیمانه، فز و فروق و فرزانه‌گی ۴ خاستگاه بخردان، مایع عزت و افتخار

۱۰

در کدام گزینه نقش واژه‌ی مشخص‌شده به درستی آمده است؟

- ۱ گفتم که از که پرسم جانا نشان‌کویت؟ (مفعول) ۲ گلستان کند آتشی بر خلیل (نهاد)
 ۳ گیری همه را به چابکی یاد (نهاد) ۴ زین جا به آشیان وفا می‌فرستمت (مفعول)

۱۱

حدیث «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ، فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ» با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟

- ۱ تفکر خلاق: مهارت در کشف و نوآوری، جست‌وجوی راه‌حل‌های جدید برای رویارویی با مشکلات
 ۲ خودآگاهی: شناخت توانایی‌ها، نیازها و استعدادها و ضعف‌های خود
 ۳ ارتباط مؤثر: ارتباط درست و سنجیده با دیگران
 ۴ تصمیم‌گیری: تدبیر مناسب در موقعیت‌های مهم زندگی

۱۲

کدام عبارت نیاز به ویرایش دارد؟

- ۱ کفشی که دوست داشتم را خریدم.
 ۲ گلی را که بوی خوشی داشت، بوییدم.
 ۳ در میان زنان شاعر، پروین اعتصامی از همه نام‌آورتر است.
 ۴ حاج خانم پروانه ایرانی، از سفر مکه بازگشت.

در کدام گزینه آرایه‌ی «تشبیه» به کار رفته است؟

- ۱ گفتم: که سوخت جانم، از آتش نهانم/ گفت: آن که سوخت، او را، کی ناله، یا فغان است؟
- ۲ گفتم که از که پرسم، جانا نشان کویت؟/ گفتا: نشان چه پرسی؟ آن کوی، بی‌نشان است!
- ۳ گفتم: مرا غم تو، خوش‌تر ز شادمانی/ گفتا: که در ره ما، غم نیز شادمان است!
- ۴ گفتم: ز «فیض» بپذیر، این نیم جان که دارد/ گفتا: نگاه دارش، غم‌خانه‌ی تو جان است!

در کدام بیت آرایه‌ی «واج‌آرایی» یا «نغمه‌ی حروف» دیده نمی‌شود؟

- ۱ هم‌چو ماهی که فتد ز آب برون، آل نبی/ می‌تپیدی دلشان، سوخته در بر تشنه
- ۲ جان بی‌جمال جانان میل جهان ندارد/ هر کس که این ندارد حقا که آن ندارد
- ۳ خیال خال تو با خود به خاک خواهیم برد/ که تا ز خال تو خاکم شود عبیرآمیز
- ۴ ریاست به دست کسانی خطاست/ که از دستشان دست‌ها بر خداست

معنی چند واژه در کمانک مقابل آن، نادرست نوشته شده است؟
«ارمغان (سوغات)/ پلشتی (نادانی)/ فر (مقدس)/ گرد (پهلوان)/ نژد (سرد و بی‌روح)/ حدقه (چشم)/ فراز (بلندی)»

- ۱ یک   ۲ دو   ۳ سه   ۴ چهار

با در نظر گرفتن ارتباط معنایی واژه‌ها، در کدام گزینه بیش‌ترین نادرستی املایی وجود دارد؟

- ۱ پیروز و ظفرمند، پشت ستبر و ستوار، فرّ و فروغ
- ۲ سپاس بگذار، خواستگاه بخردان و دانایان، فرزانگی و فرهیختگی
- ۳ تبار ایرانیان، گل‌های نغز کامکار، اسرار پیچیده‌ی حکیمانه
- ۴ درازنای تاریخ خویش، برگ خزان، کریم خطابخش پوزش‌پذیر

در تمامی گزینه‌ها تکرار واج صامت، نغمه‌ی حروف ایجاد کرده است، به‌جز ..... .

- ۱ لبخند تو خلاصه‌ی خوبی‌هاست/ لختی بخند، خنده‌ی گل زیباست
- ۲ خیزید و خز آرید که هنگام خزان است/ باد خنک از جانب خوارزم، وزان است
- ۳ خواب نوشین بامداد رحیل/ بازدارد پیاده را ز سبیل
- ۴ از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر/ یادگاری که در این گنبد دوار بماند

در بیت زیر کدام نقش دستوری نیامده است؟

«آن خدا بی‌رحم بود و خشمگین / خانه‌اش در آسمان، دور از زمین»

- ۱ نهاد   ۲ مسند   ۳ مفعول   ۴ متمم

کدام بیت از نظر معنایی، با حدیث «من عرف نفسه فقد عرف ربه» تناسب بیشتری دارد؟

- ۱ تأمل در آیینۀ دل کنی / صفایی به تدریج حاصل کنی
- ۲ اگر بشناختی خود را، به تحقیق / هم از عرفان حق یابی تو، توفیق (عرفان: شناخت)
- ۳ بیرون ز تو نیست هر چه در عالم هست / در خود بطلب هر آنچه خواهی که تویی
- ۴ خویشتن نشناخت مسکین آدمی / از فزونی آمد و شد در کمی

در کدام گزینه غلط املایی وجود ندارد؟

- ۱ محال است سعدی که راه صفا / توان رفت جز بر پی مصطفی
- ۲ عقلها حیران شود کز خاک تاریک نژند / چون برآید این همه گل‌های نقر کامکار
- ۳ گفتم که سوخت جانم از آتش نهانم / گفت آن که سوخت او را کی ناله یا فغان است
- ۴ رعد و برق شب طنین خنده‌اش / سیل و طوفان نعرۀ طوفنده‌اش

۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت پرسش و بیت‌های ۱، ۲ و ۳ برگذر سریع عمر تأکید دارند؛ اما مفهوم بیت ۴ «تأسف بر هدر دادن عمر و استفاده‌ی نادرست از آن» است.

۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم این بیت «همبستگی، همدلی و اتحاد رفقای صمیمی» است.

۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فروغ و نور (روشنایی). توجّه داشته باشید که اگر کلمه از نظر دستوری اسم یا صفت باشد، باید معنی آن هم اسم یا صفت باشد؛ مثلاً «فروغ» از نظر دستوری «اسم» است و «نورانی» صفت؛ بنابراین صفت (نورانی) نمی‌تواند معنی فروغ باشد. البته ما در زبان فارسی واژه‌هایی داریم که در هر دو معنی (اسم، صفت) به کار می‌روند که با توجه به جمله باید آن‌ها را تشخیص داد.

۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه، شاعر گریه‌اش را به بارش (گریه) ابر در بهاران تشبیه کرده است. همچنین واج‌آرایی صامت‌های «ب، ر» در مصراع اول و صامت «ز» در مصراع دوم دیده می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: نغمه‌ی حروف در صامت‌های «ع، ل، م» دیده می‌شود، اما آرایه‌ی تشبیه ندارد.

گزینه‌ی «۲»: واج‌آرایی در مصوت «الف» و صامت «ج» دیده می‌شود، اما آرایه‌ی تشبیه ندارد.

گزینه‌ی «۴»: واج‌آرایی در صامت «ش» دیده می‌شود، اما آرایه‌ی تشبیه ندارد.

۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معنی درست عبارت: «تو ایران را از صمیم جان و با تمام وجود، دوست داری.»

۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

شکل درست واژگانی که نادرست نوشته شده‌اند:

مصخره ← مصخره (دقت کنید واژه‌ای که ممکن است با این واژه در ذهن اشتباه گرفته شود، صخره (سنگ) است.)

سپاس‌گذاری ← سپاسگزاری (گزاردن در معنای «ادا کردن و به جا آوردن» با این املا درست است.)

خار ← خوار: بی‌ارزش/ خار ← تیغ گُل، درختچه‌های خار در بیابان

خورد ← خُرد: کوچک («خورد»: بن ماضی مصدر «خوردن»)

۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در این گزینه، بیشترین غلط املایی به کار رفته است: خواستگاه ← خاستگاه/ فروق ← فروغ/ فرزانه‌گی ←

فرزانگی/ فرهیخته‌گی ← فرهیختگی ⇐ ۴ غلط املایی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: تیره‌گی ← تیرگی/ می‌خاست ← می‌خواست/ دلپذیری ← دلپذیری ⇐ ۳ غلط املایی

گزینه‌ی «۳»: نستوح ← نستوه/ می‌طپد ← می‌تپد ⇐ ۲ غلط املایی

گزینه‌ی «۴»: نسیب ← نصیب/ خیش ← خویش ⇐ ۲ غلط املایی

۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مرداب اخم هایش در در هم کشید.
نهاد مفعول فعل

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی (۳) تعداد بیش‌تری غلط املائی وجود دارد.
بررسی گزینه‌ها:

املائی صحیح
(۱) انبوح ← انبوه

املائی صحیح
(۲) خزان ← خزان

املائی صحیح / اسرار / فروغ ← فروغ
املائی صحیح

املائی صحیح
(۴) مایع ← مایه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی (۱) نقش واژه‌ی مشخص‌شده به درستی آمده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) آتش: مفعول   (۳) یادگیری: فعل   (۴) آشیان وفا : متمم
بمضاف الیه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حدیث «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ، فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ»، (هرکس خود را بشناسد، خدای خویش را شناخته است) با گزینه‌ی (۲) ارتباط معنایی دارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در زبان معیار امروز (را) نشانه‌ی مفعول است و باید بعد از مفعول به کار برود.
صورت درست جمله: کفشی را که دوست داشتم، خریدم.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی (۴)، «غم‌خانه‌ی تو جان است»، جان به غم‌خانه تشبیه شده است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) واج‌آرایی صامت «ج» و مصوّت بلند «ا»

(۳) واج‌آرایی صامت «خ» و مصوّت بلند «ا»

(۴) واج‌آرایی صامت «س»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

معنی درست واژه‌ها: پلشتی: آلودگی، ناپاکی / فر: شکوه / حدقه: مردمک چشم، کاسه‌ی چشم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

نادرستی املائی گزینه‌ها عبارتند از:

املائی صحیح
(۱) ستوار ← ستوار

املائی صحیح / بگزار / خواستگاه ← خواستگاه
املائی صحیح

(۳) نادرستی املائی ندارد.

املائی صحیح
(۴) پوزش‌پذیر ← پوزش‌پذیر

در گزینه‌ی (۲) تعداد نادرستی املائی بیش‌تر از سایر گزینه‌هاست.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) به ترتیب صامت‌های «خ»، «خ» و «س، د» تکرار شده‌اند ولی در گزینه‌ی (۳) مصوت «ـَ» تکرار شده است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

آن خدا و خانه‌اش ← نهاد / بی‌رحم و خشمگین ← مسند / آسمان و زمین ← متمم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت گزینه ۲ و آیه صورت سؤال هر دو به این نکته اشاره دارند که خودشناسی سبب شناختن خداوند می‌شود. سایر گزینه‌ها فقط بر خودشناسی تأکید دارند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تصحیح غلط‌های املایی سایر گزینه‌ها به ترتیب: نغز - فغان - توفنده

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴